

Stranka, kandidat, volivci

V teh in še naslednjih dneh je in bo veliko govora o volitvah. Beseda bo tekla o strankah, listah, kandidatih, programih. O vsem tem bodo seveda morali izreči svojo sodbo volivci. V kakšnem dialektičnem odnosu so lahko med seboj vse te komponente?

Politične stranke morajo v volilni kampanji kar se da jasno in prepričljivo predstaviti svoje zahteve, predloge, interese — z eno besedo, svoje volilne programe in načrte. Brez teh je celotna volilna kampanja pravzaprav prazna in puhla. Prav tako pa morajo vse to konkretno in skoraj bi lahko rekli fizično predstaviti oziroma iznesti kandidati, to je tisti, ki jih stranka izbere, da jo vidno in materialno zastopajo in predstavljajo.

Vloga kandidata je v politični dialektiki kar se da pomembna, pa tudi zanimiva. On je živa podoba stranke, ki ga je predlagala in se v prvi osebi kaže volivcu, s katerim mora torej ustvariti določen odnos. Kandidat se postavlja v prvo bojno črto in mora torej napeti vse sile in moči, da doseže svoj cilj. Tu ne moremo sprejeti Kosovelovega verza »Vsi bodo dosegli svoj cilj — le jaz ga ne bom ...« Vsak kandidat mora namreč pogumno in nesebično poseči v volilni boj in skušati svoj cilj doseči. Tudi če ne bo vsak kandidat izvoljen — kar je seveda razumljivo — mora pa po svojih močeh tudi doseči svoj cilj, ki je poleg ali mimo osebne izvolitve tudi afirmacija in okrepitev celotne stranke in s tem liste, na kateri kandidira. Torej tudi to je vloga in dragocen prispevek posameznega kandidata, ki zmore v svojih možnostih doprinesti na svoj način in po svoji meri v splošno rast in uveljavitev stranke in njene liste!

Kandidat naj bi tudi poosebljal kar najbolj idealne lastnosti in vrline. Vse to je seveda v dobri meri zelo zaželeno in potrebno, v praksi pa ni vedno dosegljivo. Kandidati niso neki ljudje, ampak ljudje z vsemi svojimi sončnimi in senčnimi platmi. Seveda gre tudi tu iskati potrebnih lastnosti in ravnovesja. Po možnosti naj se vsaj na vrhovih išče in postavlja kandidate, ki bi lahko v kar največji meri uživale zaupanje in spoštovanje volilnega zbora. S tem si stranke same že v dobri meri lahko odprejo vrata pri volivcu in ga tako usmerijo v pravilno izbiro v kabini.

Te misli veljajo za vse stranke, tako večine kot manjšine — morda slednje še bolj, ker je pač bolj izpostavljena ...

Manjšinec

Prvi občinski prapor z dvojezičnim napisom v deželi

Slovesnost razvitja v Nabrežini v prisotnosti ministra Santuza

V nedeljo, 5. junija, je na županstvu v Nabrežini bilo slovesno razvitje devinsko-nabrežinskega občinskega prapora. Na praporu, ki je delo mladega arhitekta Danila Antonija iz Devina, sta na rdečem ozadju s srebrno barvo upodobljena najznačilnejša arhitektonska elementa v občini, in sicer nabrežinski viadukt in stolp devinskega gradu, s srebrnimi črkami pa je napisan tudi uradni naziv »Comune di Duino-Aurisina — Občina Devin-Nabrežina«. Gre za prvo občino, v kateri živimo Slovenci v Italiji, ki ima takšen heraldični simbol z dvojezičnim napisom.

Slavnostni govornik je na nedeljski slovesnosti bil devinsko-nabrežinski župan Bojan Brezigar. Ni se omejil na priložnostne besede, ampak je izkoristil priložnost, da je pred številnimi odličnimi gosti in še zlasti pred ministrom Giorgiom Santuzem načel nekatera ključna vprašanja v življenju občine, a tudi in predvsem da je opozoril na neizpolnjene obveze do slovenske narodne skupnosti, ki jih načeloma jamči republiška ustava. Brezigarjev govor zaradi njegove tehtnosti objavljamo na drugem mestu v celoti.

Županove besede so tudi ministra prisilile, da se ni omejil na priložnostni pozdrav. Santuz je priznal, da je marsikatero ustavno določilo, vključno tista, ki zadevajo pravice jezikovnih manjšin, ostalo na papirju. Kljub nedostatkom in napakam pa je po mnenju ministra treba vendarle ugotoviti, da je italijanska družba po vojni veliko in vsestransko napredovala, vključno kar zadeva sprejemanje pravic drugih narodnosti. Tu je Santuz še posebej opozoril na postopno odpravljanje državnih meja v okviru Evropske skupnosti, se pravi

med narodi, ki so še pred nekaj desetletji bili v medsebojnem vojnem stanju. Santuz je zaključil z voščilom, da bi devinsko-nabrežinski občinski prapor, v katerem se usklajujejo raznoliki elementi, s svojim

Slovesnost razvitja občinskega prapora: minister Santuz in župan Brezigar

dvojezičnim napisom postal resnični simbol plodnega sožitja med narodi, ki v teh krajih prebivajo.

Omenimo naj, da so se slovesnosti udeležili tudi poslanec Sergio Coloni, jugoslovanski konzul Livij Jakomin, tržaški prefekt, predsednik tržaške pokrajinske uprave, župani nekaterih sosednjih občin in številni drugi predstavniki krajevnih oblasti. Ob koncu slovesnosti je devinsko-nabrežinska občinska uprava podelila posebno priznanja petim občanom, ki so najmanj dvajset let svojega življenja posvetili upravljanju občine. Priznanja so prejeli bivši občinski svetovalci oziroma odborniki Giuseppe Frisolini, Luciano Colomban in Srečko Colja ter bivša župana Albin Škerk in dr. Dragomir Legiša.

Deželne kandidatne liste Ssk

Za deželne volitve 26. in 27. junija je Slovenska skupnost predložila liste s polnim številom kandidatov v vseh petih deželnih volilnih okrožjih, v katerih bo izvoljenih skupno 62 članov novega, šestega deželnega sveta Furlanije - Julijske krajine. Kot je znano, tokrat ne kandidira več dr. Drago Štoka, ki je v deželnem svetu zastopal Ssk celih 20 let.

V tržaškem okrožju je na 14-članski listi najprej šest nosilcev, ki so z izjemo predstavnika goriške (na drugem mestu) zapisani po abecednem redu. Ostali kandidati so spet po abecednem redu. Gre za naslednje predstavnike: Bojan Brezigar, Mirko Špacapan, Rafko Dolhar, Zorko Haraj, Ivo Jevnikar, Aleš Lokar, Marjan Bre-

dalje na 3. strani ■

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 12. junija, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.20 Koledarček; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.00 »Mali pevci«. Glasbeno srečanje osnovnošolskih otrok na Radiu Trst A; 11.00 »In mirno tavalala bi moja Pepka«. Afro-župnijski put-purè brez konca ne glave Andra Merküja; 11.45 Vera in naš as; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Nediški zvon; 15.00 Sportne vesti, prenosi z naših prireditev, glasba v sklopu oddaje: z nedeljami v olimpijske igre; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PONEDELJEK, 13. junija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Prva svetovna vojna in begunci s soške fronte; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Pregled mladinske književnosti; 12.00 Moskva, zapisi in vtisi petmesečnega bivanja v Rusiji; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Gospodarski tednik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Glasbene pravljice; 15.00 Roman v nadaljevanjih: Lev Nikolajevič Tolstoj: »Vojna in mir«; 15.00 Mladi pred mikrofonom; 16.15 Kanadski mozaik; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ TOREK, 14. junija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Ponarejanje živil; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 15.00 Roman v nadaljevanjih: Lev Nikolajevič Tolstoj: »Vojna in mir«; 16.00 Dobra jed se sama ponuja; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Marija Petaros: »Pr' zdravnik«. Komedija današnjih dni; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SREDA, 15. junija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 »Rožice te Čaninaue«; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Zdravnik in pacient; 12.00 Skozi njen glas v umetnost; 12.40 Dermatolog svetuje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Mešani zbor Hrast iz Doberdoba; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Od Milj do Devina; 15.00 Roman v nadaljevanjih: Lev Nikolajevič Tolstoj: »Vojna in mir«; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Literarna predpremiera: »Absalomova pripoved«. Ob novem romanu Alojza Rebule; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ ČETRTEK, 16. junija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Potujmo! Kam, kdaj in kako; 12.15 Kratke, izmišljene in druge zgodbe Bojana Štiha; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Na goriškem valu; 15.00 Roman v nadaljevanjih: Lev Nikolajevič Tolstoj: »Vojna in mir«; 15.30 Glasbeni telefon; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Tigrova duša — spomini na Alberta Rejca; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PETEK, 17. junija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Izkušto film; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Zborovska glasba; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Pisani svet; 15.00 Roman v nadaljevanjih: Lev Nikolajevič Tolstoj: »Vojna in mir«; 15.30 »Osebnost je politično«; 16.00 Glasbene diagonale; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SOBOTA, 18. junija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 »Bom naredu človeku« — oddaja iz Kanalske doline; 15.00 Človek človeku; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 »In mirno tavalala bi moja Pepka«. Afro-župnijski put-purè brez konca ne glave Andra Merküja; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

Deželni poslanec Drago Štoka ob izteku mandata

Volivci naj se zavedajo važnosti izvolitve predstavnika Ssk

Deželni poslanec dr. Drago Štoka jemlje te dni slovo od deželne svete, v katerem je zastopal Slovensko skupnost štiri mandatne dobe, se pravi celih 20 let. Za seboj ima torej edinstveno izkušnjo, saj je dve desetletji neposredno ali posredno sodeloval pri oblikovanju deželne stvarnosti. Pred nekaj dnevi smo ga naprosili za pogovor, ki ga zdaj posredujemo našim bralcem.

— *Ali se še spominjaš občutkov, ki si jih imel, ko si pred 20 leti prvič prestopil prag deželne svete? Kakšne so bile prve izkušnje?*

V deželni svet sem bil prvič izvoljen 1968. leta, kot mlad, neizkušen politik, poln samo dobre volje in prepričan v pravilnost slovenskega samostojnega političnega nastopanja. Zato sem z zaupanjem in optimizmom gledal na svoje novo poslanstvo. Prepričan sem bil, da bom lahko marsikaj dosegel za naše ljudi, saj sem bil predstavnik edine slovenske stranke. Z vso vnemo sem začel z delom, a sem kmalu spoznal, da bom največkrat osamljen zagovornik naših interesov. Politično vzdušje takrat ni bilo preveč naklonjeno Slovencev, poleg tega sem zastopal listo, ki ni imela za sabo deželne stranke, ampak je bila le sad volilnega dogovora tradicionalnih tržaških in goriških političnih skupin demokratičnih Slovencev. Nadaljeval sem z delom svojega predhodnika dr. Škerka in skušal predvsem doseči, da bi dežela spremenila odnos do Slovencev. Eden prvih — in brez dvoma najvažnejši — uspehov je bil prav ta, da nas je dežela uradno priznala, tako da nas je imenovala s pravim imenom — Slovenci; medtem ko smo bili prej le »nosilci posebnih interesov«. Ta uspeh me je še bolj vzpodbudil, da sem nadaljeval z bojem za uveljavljanje naših neodtujljivih pravic.

— *Po sklepu stranke si v zadnjih dveh mandatnih dobah bil v deželni večini. Kaj bi o tem povedal?*

Splošno stanje na deželi se je počasi, a vztrajno izboljševalo in Ssk se je končno organizirala na deželni ravni in s tem dosegla zelo važen cilj, ki so si ga bili postavili vsi naši vidnejši politiki. Naj povem, da je bil sprejet sklep za ustanovitev deželne Ssk prav na pogrebu Dušana Černeta — enega naših vidnejših in daljnovidnih politikov. Z enotnejšo strankarsko strukturo smo pridobili na važnosti in v zadnjih dveh zakonodajnih obdobjih tudi stopili v deželno večino. Sam sem predsedoval trem komisijam, in sicer: za prevoze in pristanišča, za osimske sporazume in končno za kulturo in šport. Delo v teh komisijah je bila zame zanimiva izkušnja, saj sem se dnevno soočal s problemi, ki so zadevali celotno deželo in ki so se večkrat tudi neposredno tikali Slovencev. Zlasti važna je bila zadnja komisija, kateri sem predsedoval do izteka tega mandata, ko smo razpravljali o naših kulturnih organizacijah. Reči moram, da sem v komisiji največkrat naletel na veliko razumevanje in solidarnost, kadar je šlo za naše probleme. Žal pa istega držanja nisem opazil v deželni zbornici. Naj omenim samo dvojezično šolo v Šempetru v Benečiji, ki bi jo dežela lahko uradno priznala, če bi bilo nekaj dobre politične volje pri strankah, ka-

tere so zastopane v zbornici. Žal so bila prizadevanja zaman, kar jasno kaže, da čas še ni dozel za konkretne rešitve naših odprtih problemov. Isto velja za slovenski raziskovalni inštitut SLORI, za katerega je v komisiji bila soglasno izglasovana podpora, ki pa se v zbornici ni konkretizirala, kljub temu da so se skoro vsi predstavniki demokratičnih strank pohvalno izrazili o tej naši ustanovi. To je nov dokaz, da bo treba še doiti naporov, da se dokončno spremeni gledanje na našo manjšino tudi v deželni svet.

— *Katere uspehe bi najraje omenil?*

Ne bom neskromen, če rečem, da sem v teh 20 letih dosegel tudi nekaj pomembnih uspehov. Od uspešnih rešitev prošelj posameznikov ali ustanov, ki so bili tako deželni deželne podpore, do političnih uspehov, ki imajo neizbrisni pečat. Najvažnejši med temi je brez dvoma tisti, ki sko-

Deželni poslanec dr. Drago Štoka, podpredsednik dež. sveta Claudio Tonel in slikar Bogdan Grom

ro dokončno rešuje finančni problem Glasbene matice. Prav v zadnjem zakonodajnem tednu mi je uspelo, da je zbornica SOGLASNO — na predlog moje komisije — dodelila tudi tej naši ustanovi redne letne podpore sorazmerno z delovanjem. Tokrat so nas torej smatrali za popolnoma enakovredne drugim podobnim ustanovam večinskega naroda.

— *Kaj meniš o vlogi predstavnika Ssk v deželni upravi?*

Kot edina slovenska stranka smo še vedno izredno pomemben jeziček na tehtnici političnih ravnovesij tako v deželi kot izven nje. Pridobili smo si ugled tako med zavezniki kot med opozicijo. Nujno je, da Ssk še dalje ohrani svojega predstavnika v tem silno važnem upravno-zakonodajnem telesu. Priznati moram, da so me kolegi drugih — tudi velikih — strank vedno informirali o vprašanjih, ki se tičejo naše manjšine, in da so v tej zvezi vedno želeli biti obveščeni o stališčih naše stranke, saj smo konec koncev edini resnični pulz slovenske zamejske skupnosti. Ta uspeh je sad resnega dela vseh naših političnih predstavnikov, od občinskih svetovalcev, preko županov, odbornikov pa do deželnega predstavnika. Tak ugled in važnost lahko pripada le tistemu, ki resnično predstavlja izključno interese Slovencev v Italiji. Dobro pa vemo, da tudi najspodobnejši slovenski predstavniki v italijanskih vsedravnih strankah morajo včasih

Pomemben govor župana Bojana Brezigarja

Gradnja sožitja je in ostane naša obveza

V veliko čast si štejem, da lahko kot župan spregovorim na slovesnosti ob razvitju prapora devinsko-nabrežinske občine. Gre za trenutek, ki smo ga pričakovali dvajset let, odkar je ta občinski svet odobril prvo uradno zahtevo po priznanju grba in prapora naše občine. Sedaj, dvajset let kasneje, smo končno dosegli cilj. Potem ko je predsednik republike podpisal zadevni odlok, lahko končno razvijemo prapor, rdeče barve s srebrnimi napismi, torej v barvah nekdanjih devinskih gospodov, z viaduktom in stolpom, simboloma Nabrežine in Devina, povezanima v celoto, po osnutku, ki ga je izdelal mladi arhitekt Danilo Antoni, ki se mu želim tu zahvaliti za zavzetost in za potrpežljivost, ki ju je terjalo to delo.

Ta zgodovinski dogodek smo želeli združiti z današnjim dnem, z Dnevom republike, da potrdimo privrženost republiškim institucijam. In po srečnem naključju, ki ga tu še izrecno poudarjam, prihaja do te slovesnosti v letu, ko praznujemo štiridesetletnico odobritve ustave in petindvajsetletnico ustanovitve Avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine. Gre za obletnici, ki se med seboj razlikujeta, a obe v enaki meri poudarjata pomen opravljenega dela; vendar ob tem ne moremo pozabiti na dejstvo, da je treba v našem vsakodnevnem življenju velik del ustavnih načel šele uresničiti. Demokracija, delo, mir, svoboda: gre za osnovna načela, večkrat izrečena in potrjena, ki pa pogosto niso spoštovana.

Govoril bom o enem izmed teh, o svobodi. Možnost uveljavljanja svojih pravic, ne da bi krtili pravice drugih, piše v slovarju. To možnost nam sedaj ustava priznava in že tega ne smemo podcenjevati. Pravica do besede, do pisanja, do svobodnega izražanja svojih misli. Pravica do volitev. Zgodovina Italije vsebuje mnogo bolj žalostne trenutke, črno fašistično obdobje, ko je bila svoboda samo želja, cilj, ki ga je bilo treba doseči. Giacomo Matteotti je 30. maja 1924, v zadnjem govoru, preden so ga ugrabili in umorili, v parlamentu, kjer je zaradi nasilja, s katerim je fašizem preprečeval demokratičnim strankam, da predložijo svoje kandidature in da vodijo volilno kampanjo, zahteval razveljavitev političnih volitev in med drugim dejal: »Ko bi bila dana svoboda, bi lahko prišlo do napak, do trenutnih pretiravanj, vendar je italijansko ljudstvo, kot sicer tudi vsako drugo, dokazalo, da jih lahko samo popravi.« Tako je dejal Matteotti. Besede, ki so svarilo in nauk tudi za današnje dni: svoboda nam je dana, prihaja do napak in pretiravanj. Ob tem pa se moramo vprašati, kaj naredimo, da bi te napake popravili.

To je vprašanje, ki terja premislek. Premislek o dogajanjih zadnjih časov, ki prikazujejo Italijo v drugačni luči. Dogodki golega rasizma v glavnem mestu, a tudi drugod. Znašanje nad najšibkejšimi, zaradi njihove bolezni ali zaradi drugačne polti, sklicujoč se na neobstoječa načela, ki na lestvici vrednot zaslužijo samo negativne predznake. Gre za nasilje nad načelom svobode, kajti naša svoboda bo lahko imela pravico do tega naziva, samo če jo bodo uživali tudi drugi.

Če se sedaj ozremo k naši stvarnosti, k Trstu, moramo takoj poudariti, da je pojmovanje svobode tukaj pogosto popolnoma zgrešeno. Možnost uveljavljanja svojih pravic, ne da bi krtili pra-

vice drugih, piše v slovarju. Točno nasprotno od tega, kar sedaj številni ljudje trdijo v tržaški pokrajini. Slovenska manjšina, ki že stoletja živi v mestu in okolici, je stalna tarča liberal-nacionalnega meščanstva, ki, zaskrbljeno zaradi kake slovenske besede, kakega napisa ali kakega dokumenta, svari, da je njegova svoboda v nevarnosti in to nevarnost utemljuje z neresničnimi podatki in z nazadnjaškimi stališči, o katerih smo pred desetimi leti mislili, da so že sestavni del zgodovine. In vendar gre za napad na svobodo, proti kateremu se malokdo upira, malokdo bi ga hotel razkrinkati ali preprečiti. O tem vprašanju prihaja do posplošene potuhe, na osnovi

Bivši župan dr. Drago Legiša prejema priznanje, ki mu ga izroča minister Santuz

splošnih gesel, s katerimi si daje ljudstvo duška. Žalostna je ugotovitev, da to spominja na temno obdobje našega stoletja.

In vendar ustava načinja to vprašanje kar dvakrat, v 3. in v 6. členu. Ta dva člena večkrat citiramo in pri tem opuščamo drugi odstavek tretjega člena, ki je po mojem bistvenega pomena, saj določa, kdo mora jamčiti svobodo: »Naloga republike je, da odstrani vse družebne in gospodarske ovire ki, s tem da dejansko omejujejo svobodo in enakost državljanov, onemogočajo popoln razvoj človekove osebe in dejansko sodelovanje vseh delavcev pri politični, gospodarski in družbeni organizaciji države.« Tako piše v ustavi in v zvezi s temi besedami lahko samo ugotovimo veliko odsotnost države, ko obravnavamo te tematike v zvezi z našo stvarnostjo.

To stanje se odraža tudi v naši krajevni stvarnosti. Devinsko-nabrežinska občina je raznolika

občina, tu živijo Italijani in Slovenci, nosilci različnih kultur in tudi različne zgodovine. Italijanska skupnost, v veliki meri istrskega izvora, prisiljena k premostitvi travme ob vključitvi v novo okolje, je še vedno zavzeta za ohranitev svoje kulturne identitete tako v kraju, v katerem živi, kot tudi v kraju, iz katerega izhaja. Slovensko prebivalstvo, osiromašeno zaradi izgube dela svojega ozemlja, si prizadeva za obrambo svojega jezika in svoje identitete, pa čeprav je sedaj številčno v manjšini. In vendar sta ti dve skupnosti, navidezno nezdržljivi, našli možnost sožitja, uspelo jima je preprečiti spopad in preko pogovora doseči pomembna stičišča, če upoštevamo, da gre za narodnostno mešano ozemlje. Danes tu ni nemogoče delovati skupno za iste cilje. To je pomembna stopnja v razvoju naših odnosov, ki smo jo dosegli.

Vendar, če se povrnemo k pojmu svobode, obstaja poleg razlage, ki smo jo prebrali v slovarju, še druga definicija, ki izhaja iz človeka samega, iz občutka vsakega izmed nas. Vittorio Emanuele Orlando je v odgovoru Mussoliniju v parlamentu 22. novembra 1924 tako dejal: »Ne sprašujte me, kaj je svoboda. Svobode ne moremo definirati, jo občutimo.« Če bi moral danes odgovoriti na vprašanje o takem pojmovanju svobode, bi brez pomisleka odgovoril, da Slovenci danes svobode ne občutimo. Preveč je tesnobe, preveč dvomov, preveč nerešenih vprašanj, da bi lahko govorili o takem čutenju svobode. Vendar pozor, ta tesnoba ni omejena samo na slovensko prebivalstvo, saj se ti občutki prenašajo na naše italijanske sodržavljane, ki se z enakimi občutki lotevajo vseh vprašanj, ki izhajajo iz skupnega življenja. Svoboda je namreč samo ena. Ali je povsem uveljavljena in vsi jo uživajo, ali pa je skrčena in vsi to občutijo, pa čeprav v različni meri. Tu torej ugotavljamo pomanjkljivosti države, ki so odločilno vplivale na ustvarjanje pogojev negotovosti, nestabilnosti, včasih tudi spopada, celo zaradi manj pomembnih vprašanj. Dokončna ureditev zakonodajnega aspekta zaščite slovenske manjšine je torej nujnost za vse, še prej kot potreba za manjšino samo. Tako bomo dosegli gotovost v notranjih odnosih in našemu življenju bomo dodali košček svobode.

Košček svobode bomo dodali tudi skupnemu življenju pri nas. To skupno življenje ni nekakšna novost, saj segajo njegove korenine daleč v zgodovino. Dovolj je, da se spomnimo, da je leta 1598 tedanji princ Raimondo della Torre pogojeval ustanovitev servitskega samostana z odprtjem slovenske šole za krajevno prebivalstvo: plemič nemškega porekla, ki pokliče italijanske menihe, da bodo učili slovenščino domače. Iz te pobude je devet let kasneje izšel prvi slovensko-itali-

dalje na 8. strani ■

Deželne kandidatne liste Ssk

■ nadaljevanje s 1. strani

celj, Lojze Debelis, Milko Guštin, Elvi Miklavc Slokar, Peter Močnik, Ivan Peterlin (neodvisen), Alojz Rebula, Alojz Tul.

V goriškem okrožju sta najprej nosilca, Mirko Špacapan in Bojan Brezigar (predstavnik Tržaške), nato po abecedi: Andrej Bratuž, Branko Černic, Hadrijan Corsi, Maks Gergolet in Goran Rustja.

V videmskem okrožju je nosilec Aleš Lokar, sledijo: Laura Abrami, Boris Artač, Ana Batagelj Slobec, Marija Besednjak Toros, Branko Blažič, Marko Brajnik, Andrej Bratuž, Marjan Breclj, Bojan Brezigar, Silvija Callin, Branko Černic, Bruna Cia-

ni, Dominik Humar, Ivo Jevnikar, Franc Kenda, Simon Komjanc, Marij Maver, Vinco Ozbič, Rezi Rosic Mljač, Boris Slama in Mirko Špacapan.

V tolmeškem okrožju je nosilec liste Ssk Rafko Dolhar, sledijo Peter Gerdol, Maks Gergolet, Rezi Rosic Mljač in Neli Tisal Harej.

V pordenonskem okrožju je nosilec Hadrijan Corsi, sledijo: Laura Abrami, Marija Besednjak Toros, Branko Blažič, Marjan Breclj, Bogdan Kralj, Remo Devetak, Franc Kenda, Aleš Lokar, Rezi Rosic Mljač, David Slobec, Neli Tisal Harej, Alojz Tul in Berta Vremec.

Zaskrbljenost in protest v Nabrežini

Na seji devinsko-nabrežinskega občinskega sveta, ki je bila 6. t.m., je župan Brezigar izrazil globoko zaskrbljenost zaradi napovedane ukinitve nekaterih javnih uslug v občini.

Napovedana ukinitve urada za delo v Nabrežini bi povzročila velike nevšečnosti, saj bi se moralo prebivalstvo za najmanjši posel voziti v Trst. Župan je podčrtal pomen tega urada, upoštevajoč tudi bližnji turistični razvoj celotnega občinskega območja, ki bo omogočil nove možnosti zaposlovanja.

Župan je izrazil zaskrbljenost tudi zaradi napovedanega skrčenja železniške službe, ki predvideva ukinitve blagajne na železniški postaji v Sosljanu - Vižovlah oz. deklasifikacijo postaje. Tudi ta odločitev bo povzročila prebivalstvu nemalo nevšečnosti, temu pa je treba dodati tudi higienska in zdravstvena neugodja, ki bodo verjetno nastala zaradi odsotnosti delavskih kadrov.

Prav tako se je občinska uprava pridružila protestom občanov zaradi premetitve centrale ENEL iz Nabrežine v drug sedež.

Župan je poudaril, da so taki predlogi nesprejemljivi, saj znatno omejujejo samostojnost občine in silijo prebivalstvo na dolga in neugodna potovanja tudi za najenostavnejše opravke. Poudaril je tudi, da ni mogoče sprejemati podobnih odločitev raznih javnih ustanov, medtem ko si občinska uprava prizadeva za decentralizacijo različnih uslug in skrbi za uvedbo novih, kot so npr. socialne usluge novega zdravstvenega okraja.

—o—

Deset let po tragični smrti Alda Mora še niso dokončno jasne vse okoliščine tega gnusnega zločina. Zdi se, da se bo uvedla nova parlamentarna razprava.

Zanimive šmarnice v Nabrežini, Devinu in na Opčinah

Majske šmarnične pobožnosti so večkrat priložnost za doživeto oblikovanje liturgije. Številni duhovniki so letos — ob Marijinem letu — dali pobudo za drugače zasnovane pobožnosti oziroma za koncerte Marijinih pesmi.

V Nabrežini so letos priredili v zadnjem tednu maja izredne šmarnične pobožnosti. Vse dneve od 23. do 28. maja je v župniji bil prisoten salezijanski duhovnik dr. Janez Jenko, ki je imel vrsto konferenc in srečanj z otroki, starši, birmanci in sploh s širšo župnijsko skupnostjo. Ob posameznih večerih pa so nastopili Fantje izpod Grmade, flavtistka Suzi Gratton in klarinetista Roberto Marizza in Sergio Gratton, organist Fabio Nossal in cerkveni zbor iz Sosljana. Za italijanske vernike je govoril msgr. Ristis. Najbolj slovesno je bilo v Nabrežini v soboto, 28. maja, ko je bila šmarnična pobožnost pri kapelici ob cesti, ki gre v Sempolaj. Ob tej priložnosti je sodelovala nabrežinska godba na pihala.

V Devinu sta dve soboti zaporedoma s petjem obogatila šmarnice domača pevska zbor. Dekliški zbor Devin, ki ga vodi Herman Antonič, je pel v soboto, 21. maja, naslednjo soboto, 28., pa so pod vodstvom Iva Kralja nastopili Fantje izpod Grmade. Oba zbora sta pela med mašo, po bogoslužju pa sta imela v prezbitariju krajši koncert, med katerim sta izvajala Marijine pesmi.

Posebno pozornost velja posvetiti župniji svetega Jerneja na Opčinah. Mešani zbor te župnije namreč že tradicionalno prireja zadnji dan maja, po šmarnicah koncert Marijinih pesmi. Letos so na koncertu sodelovali Moški pevski zbor Novega svetega Antona v Trstu, ki ga vodi Edi Race, ženski zbor z Repentabra, ki ga vodi Tone Bedenčič, in domači mešani pevski zbor »Sveti Jernej«, ki ga vodi Franc Pohajač. Pri tem velja pripomniti, da je letošnji

koncert ob zaključku šmarnic na Opčinah bil še posebej slovesen. Pesnik in duhovnik Albert Miklavec je za to priložnost napisal niz pesmi o božjepotnih Marijinih cerkvah in pesem ob letošnjem Marijinem letu. Te pesmi so bile prvič brane prav 31. maja. Naravnost mojstrsko jih je podal pesnik Aleksij Pregarc. Naj povemo, da je avtor ciklusa, Albert Miklavec, ovekovečil božjepotne cerkve na Pečah, Repentabru, na Barbani, Stari gori in Svetih Višarjah.

—o—

Grof Attems v DSI

Častni gost zadnjega večera v Društvu slovenskih izobražencev v Trstu je bil — sicer v prenesenem smislu — prvi goriški nadškof Karel Mihael, grof Attems. O njegovem liku in delu ter o zgodovinskih raziskavah, ki naj bi osvetlile to bogato in nadvse zanimivo osebnost, je z navdušenjem in velikim znanjem spregovoril profesor Luigi Tavano. Uvodoma je pred zbranim občinstvom spregovoril profesor Drago Butkovič, ki je kratko predstavil predavatelja in Inštitut za družbeno in versko zgodovino iz Gorice, ki ima velike zasluge, da je sploh prišlo do raziskav o Attemsu.

Profesor Luigi Tavano je svoje predavanje osnoval na utemeljitvi zgodovinskih raziskav o prvem goriškem nadškofu, ki so pritegnile pozornost avstrijskih, italijanskih in slovenskih zgodovinarjev. Poudaril je, kako razni arhivi, hranijo veliko neraziskanega gradiva, ki bo lahko bistveno prispevalo k boljšemu razumevanju zgodovine zelo širokega področja v drugi polovici 18. stoletja. Ker je takratna goriška nadškofija v veliki meri krila prav sedanje slovensko narodno področje, je škof Attems zanimiv še posebej za slovensko zgodovino. V tem smislu je opozoril na 24 knjig Attemsovih škofovskih vizitacij, ki jih je redno opravljal. To pomeni, da je v teh zapisih zbranih ogromno podatkov, ki zadevajo življenje na južnem Koroškem, v delu Štajerske, Kranjske, Gorenjske in seveda Primorske.

Profesor Luigi Tavano je nato prisotne opozoril še na oktobrski tridnevni zgodovinski seminar, ki bo v Gorici in bo posvečen prav nadškofu Attemsu. Na zborovanju bodo sodelovali italijanski, avstrijski in slovenski zgodovinarji, ki bodo skušali osvetliti najrazličnejše plati Attemsove dobe, njegovega pastirskega in upravnega delovanja ter vloge, ki jo je igral v tistem času in prostoru.

—o—

Narodna in študijska knjižnica v Trstu

vabi na predavanje

IVA FRANGEŠA

člana jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti

PREGLED HRVAŠKE KNJIŽEVNOSTI

Trst, konferenčna dvorana Trgovinske zbornice, ul. S. Nicolò 5, v petek, 10. junija 1988, ob 18. uri.

Predavanje bo v italijanskem jeziku.

Predstavljeni načrti za ureditev Sosljanskega zaliva

V torek, 7. t.m., je arh. Renzo Piano predstavil devinsko-nabrežinski občini prve načrte za ureditev turističnega območja Sosljanskega zaliva, ki jih je izdelal po nalogu družbe FINSEPOL.

Predstavitve so se udeležili načelniki svetovalskih skupin občinskega sveta, člani občinske gradbene komisije ter občinski odborniki. Načrt predvideva realizacijo turističnega objekta, preureditev navtičnega pristanišča ter realizacijo gostinske strukture s sodobnimi rekreacijskimi in športnimi strukturami ter drugimi storitvami. Na dan so prišli novi predlogi za ureditev notranjih cest in za drugačno porazdelitev obstoječih struktur, kot sta npr. sedeža dveh navtičnih društev, ki delujeta v Sosljanskem zalivu.

Na koncu sestanka, ki je bil sicer le informativnega značaja — načrti bodo morali biti izdelani po predvidenih predpisih

— je župan Brezigar izrazil zadovoljstvo, predvsem pa je podčrtal nove gradbene predloge, ki jih v prejšnjih načrtih ni bilo. Ne da bi segel v podrobnosti, je Brezigar podčrtal dejstvo, da načrti predvidevajo turistični objekt znatne kakovosti z dvojno prednostjo za celotno občinsko ozemlje: ustrezajo normam splošnega regulacijskega načrta ter politično-administrativnim smernicam pa tudi izključno turističnemu namenu Sosljanskega zaliva ter predstavljajo možnost za nova delovna mesta tako v zalivu kot na celotnem občinskem ozemlju. Župan Brezigar je poudaril, da je treba ohraniti obstoječe dejavnosti, posebno kar se tiče delovanja navtičnih društev. Kar se tiče postopka, pa je poudaril, da je občinska uprava pripravljena proučiti zadevne akte v primernem času in povabil lastništvo, da čimprej predstavi dokončne elaborate.

Goria - Mikulić

V dvorani tržaške Trgovinske zbornice je bil posvet o gospodarskem sodelovanju med Italijo in Jugoslavijo s posebno pozornostjo do obmejnih področij. Zasedanja so se udeležili predstavniki gospodarskih organizacij z obeh strani meje. Pobudo za srečanje je dal predsednik Trgovinske zbornice Tombesi z drugimi predstavniki tržaškega gospodarskega sveta. Razpravljali so o uresničevanju memoranduma o soglasju, ki sta ga januarja podpisala v Rimu ministrski predsednik Goria in Mikulić. Gre za uresničitev treh vrst posegov in sicer na italijanske dobave naprav z visoko tehnologijo, za skupne načrte ter za nepovratne kredite. Za posamezne sklope je namenjenih po 80 milijard, za skupna vlaganja je namenjenih 180 milijonov dolarjev, krediti pa zavzemajo 70 milijard lir. Do podobnega sestanka je prišlo že pred časom na videmski trgovinski zbornici.

MLADINCI IZ ZAMEJSTVA ZASKRBLJENI

Delegacija deželnega tajništva mladinske sekcije SSK, v kateri so bili deželni tajnik Damjan Terpin iz Gorice in člana Peter Gerdol ter Mitja Terčon iz Trsta, je 7. t.m. obiskala generalnega konzula SFRJ Livija Jakomina. V obširnem in sproščnem razgovoru mu je izrazila začudenje in zaskrbljenost zaradi aretacije mladih publicistov Janeza Janše in Davida Tasiča ter podčastnika Ivana Borštnerja. Nejasnost obtožb in trenutek, v katerem je prišlo do posegov vojaškega sodstva, vznemirjajo slovensko javnost tudi v zamejstvu.

Delegacijo je spremljal deželni tajnik SSK Ivo Jevnikar, ki je generalnemu konzulu Liviju Jakominu poudaril, da je tudi celotna stranka zaskrbljena zaradi dramatičnih dogodkov v matični domovini.

Generalni konzul je gostom zagotovil, da bo posredoval njihove občutke in misli pristojnim oblastem na zvezni in republiški ravni. Proti aretacijam v Sloveniji je protestirala tudi mladinska organizacija Slovenske kulturno gospodarske zveze.

Uspeh SSG v Novem Sadu

Nov prodoren uspeh Slovenskega stalnega gledališča v Trstu, ki je na 33. festivalu jugoslovanske dramske umetnosti v Novem Sadu prejelo za izvedbo Nušičeve komedije »Sumljiva oseba« dve nagradi. Za najboljšo režijo je bil drugo leto zapored nagrajen Dušan Jovanovič, ki je lani s Slovenskim stalnim gledališčem v Trstu naštudiral Cankarjev »Za narodov blagor«. Za igralsko stvaritev pa je bil nagrajen Vladimir Jurc. Dve nagradi je prejelo tudi Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice, in sicer z igralcem Binetom Matohom ter s scenaristom Janjo in Miletom Korunom. Primorsko dramsko gledališče je v Novem Sadu nastopilo z »Ljudožrci« Gregorja Strniše. Kostume je za to predstavo izdelala Marija Vidau, ki je v Novem Sadu prejela nagrado za kostume. Petčlanska žirija tokrat ni podelila nagrade za najboljšo predstavo.

Naši dijaki in tekmovanje za Cankarjevo priznanje

Tudi letos so se — kot že leta nazaj — slovenski srednješolci udeležili tekmovanja za Cankarjevo priznanje. Vendar je prišlo letos do nekaterih sprememb predvsem glede področnega tekmovanja, ki je tokrat v zamejstvu potekalo ločeno, to je Trst in Gorica kot samostojni področji. Ni dvoma, da je bila ta sprememba za nas ugodna, saj je omogočila dvakrat tolikšno udeležbo zamejskih dijakov na republiškem tekmovanju, ki je bilo 21. maja v Celju. Tekmovanje je torej potekalo v dveh etapah in je bilo vse prej kot lahko, saj je obsegalo poezijo treh sodobnih slovenskih pesnikov (Nika Grafenauerja, Kajetana Koviča in Gregorja Strniše), o katerih je bilo potrebno znati praktično vse ali skoraj. Poleg tega je preizkušnja terjala od posameznega dijaka dokaj solidno poznavanje slovenskega jezika, bodisi slovnične kot interpretacije teksta na različnih ravneh. Upoštevajoč zahtevnost programa in nujnost izpolnitve določene norme za udeležbo na republiškem tekmovanju v Celju, je bil uspeh nas zamejcev na področnem tekmovanju naravnost izjemen. Normo je namreč izpolnilo kar 11 dijakov iz Trsta in 6 iz Gorice, ki so tako dobili »vozovnico« za Celje. Naj omenim, da so vsi udeleženci področnega tekmovanja dobili priznanje Slavističnega društva Trst, enoletno brezplačno naročnino na revijo Primorska srečanja, prvouvrščeni pa še knjižno nagrado.

Če je bilo področno tekmovanje za dijake že svojevrstna preizkušnja, potem je bilo potovanje v Celje doživetje v pravem pomenu besede. Marsikateri dijaki so v Celje odpotovali že dan prej, prenočili pa so — kot je že ustaljena navada — pri družinah. Naslednji dan se na Srednji tehniški šoli začel program, in sicer ločeno za mentorje in tekmovalce. Slednji so morali zjutraj prestati dve zahtevni preizkušnji: test in spis na te-

mo že omenjenih avtorjev, za mentorje pa je bilo poskrbljeno na res edinstven način. Z avtobusom so se namreč popeljali na ogled Aškerčeve domačije, kjer so jim pripravili duhovit kulturni program s pevskimi, recitacijskimi in folklornimi točkami. Sledil je ogled Laškega, nato pa povratek v Celje, kjer so se mentorji spet pridružili svojim varovancem. Za oboje je potem sledil skupni ogled celjskih znamenitosti. Vzdušje, ki je spremljalo udeležence na tej manifestaciji, je bilo res enkratno. Kako pa bi sicer ne bilo, ko pa nas je povezovala tista slovenskost, tista zavest, da smo mi vsi eno občestvo, združeno ob temeljih naše kulture, nenadomestljive zakladnice našega duhovnega obstoja.

O Cankarjevem priznanju bi lahko povedal še marsikaj, gre pa podčrtati dejstvo, da zadbiva ta pobuda vse širše razsežnosti, kar je za naš kulturni prostor nadvse pomembno. Prisotnost koroškega mentorja, opazovalca v Celju gotovo ni bila naključna, nasprotno, Slavistično društvo Slovenije želi pritegniti k sodelovanju bodisi koroške Slovence kot tudi Slovence na Madžarskem, kar si lahko razlagamo le kot skrb za ohranjanje ali izboljševanje znanja materinščine tudi v teh delih naše jezikovne domovine. Seveda brez ljubezni do našega jezika ne gre, zato je cilj pedagogov ta, da skušajo na neprisljilen način vzbuditi to zanimanje in ljubezen med mladimi, ki se večkrat z željo po dobri uvrstitvi (pa tudi zgolj iz radovednosti) lotevajo zahtevnih tekstov, pri tem pa odkrivajo tiste dimenzije jezika in literature, ki jim omogočajo nov, zrelejši pristop do snovi. Odveč je pripomba, da je za nas zamejce to še toliko bolj pomembno, saj predstavlja jamstvo za narodnostni in kulturni obstoj poznejših generacij.

Adrijan Pahor

Volivci naj se zavedajo važnosti...

■ nadaljevanje z 2. strani

nujno pristati na kompromise, tako da ne morejo biti najpristnejši glasnik naših zahtev.

— *Kateri so bili Tvoji najožji sodelavci?*

Ob zaključku svojega mandata se želim zahvaliti vsem deželnim tajništvom SSK, ki so si sledila v teh 20 letih in ki so mi bila vedno ob strani pri delu v deželni zbornici, kot tudi posameznikom in strokovnjakom za nasvete in pripombe pri obravnavanih zakonih.

Moje priznanje gre tudi vsem slovenskim sredstvom javnega obveščanja, ki so spremljali in vrednotili delo deželnega sveta.

Končno gre moja zahvala dvema funkcionarjema, ki sta v tej mandatni dobi vodila tajništvo svetovalske skupine SSK: to sta Marjan Pertot in Antek Terčon.

— *Kaj meniš o izidu deželnih volitev?*

Tokrat bo za SSK izredno težko izvoliti svojega predstavnika, zlasti zaradi velikega števila

MLADI ZA MIR V KULTURNEM DOMU V GORICI

V ponedeljek, 13. t.m., bo ob 20.30 zaključna mladinska prireditve. Nastopili bodo dijaki Nižje srednje šole »Ivan Trinko« iz Gorice s spletom »Hočeš biti mi prijatelj?« Sodeloval bo ansambel »Glasbeni studio Nade Žgur«.

list, na katerih nastopa tudi nekaj Slovencev. Kljub temu sem prepričan, da bodo naši ljudje znali pravilno oceniti sedanji politični položaj ter važnost izvolitve predstavnika edine slovenske politične stranke v to najvažnejše zakonodajno telo. SSK se predstavlja svojim volivcem z jasnim programom in s kandidati, ki so vredni vsega našega zaupanja. Svojemu nasledniku iz srca želim, da bi se čim boljše uveljavil in da bi še naprej vredno in častno zastopal našo stranko v deželnem svetu.

—o—

PRIREĐITVE V KULTURNEM DOMU JUNIJ 1988

10. (petek) ob 19.00 Produkcija Glasbene matice. Prireditelj: Glasbena matica Gorica.
 13. (ponedeljek) ob 20.30 Zaključna mladinska prireditve »MLADI ZA MIR«. Nastopajo dijaki srednje šole »I. Trinko« iz Gorice in »Glasbeni studio Žgur« iz Slovenije. Prireditelj: Kulturni dom in Mladinske organizacije z Goriškega.
 21. (torek) ob 19.00 Predstavitev knjige »Novo v zamejski telesni kulturi«. Avtor: Aldo Rupel. Prireditelja: ZSSDI in Kulturni dom.
- Od 10. do 25. junija EVROPSKO NOGOMETNO PRVENSTVO (Nemčija 1988). Spremljanje posameznih tekem na velikem TV ekranu. Prireditelji: ZSSDI, Kinoatelj in Kulturni dom.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Junjska številka mesečnika »Ognjišče«

Junjska številka mesečnika »Ognjišče« je posvečena nekaterim važnim dogodkom, ki so aktualni v sedanjem času na Slovenskem. Revija daje velik poudarek tudi papeževemu obisku na Koroškem ob proslavah jubileja svete Heme Krške. S koroško stvarnostjo je tokrat povezan tudi razgovor glavnega urednika, monsinjorja Franceta Boleta. Tokrat se je urednik razgovarjal s Stanislavom Hočevarjem, novim predstojnikom slovenskih salezijancev, ki je bil doslej ravnatelj Modestovega doma v Celovcu, to je zavoda za slovenske fante, ki obiskujejo slovensko gimnazijo v Celovcu. Novo službo »inšpektorja« slovenskih salezijancev bo Stanko Hočevar prevzel na dan Velikega šmarna. Razgovor je zanimiv, ker je iz njega razviden tudi sedanji narodni utrip med slovensko mladino na Koroškem. Iz povedanega je razvidno, da se salezijanci u-

poroča o prvem zasedanju Pastoralnega občnega zbora ljubljanske nadškofije.

Priloga Ognjišča je tokrat posvečena sveti Hemi Krški. Tako Silvester Čuk predstavlja župnijo Sv. Heme, ki leži kakih deset kilometrov jugozahodno od Rogaške Slatine. V Prilogi pa »Ognjišče« na prvem mestu poroča, kako letos krška škofija proslavlja Hemin jubilej. Višek tega jubileja bo srečanje treh dežel 25. junija letos ob grobu sv. Heme v Krki, ki ga bo vodil papež Janez Pavel II. Udeležili pa se ga bodo verniki iz Koroške, Slovenije in Furlanije. Ob lepih fotografskih posnetkih doline reke Krke in stolnice Materje božje, v kateri je grob svete Heme, Silvester Čuk najprej kratko predstavlja življenjepise svetnice, nato pa piše o samostanu benediktin v Krki in o tamkajšnjih zgodovinskih in umetnostnih zanimivostih. Nekaj podatkov pa avtor članka posveča tudi papeževemu obisku.

Zanimiva je tudi rubrika »Priporočamo, berite«. Revija svetuje v branje mladinsko knjigo »Hiša številka 15«, ki jo je napisala Marija Vojkovič, nato roman sodobnega mongolskega pisatelja Dašdorova, z naslovom »Gobi« ter zadnjo posthumno knjigo Cirila Kosmača, povest »Prazna ptičnica«.

Tudi v tej številki objavlja revija že običajne prispevke in pisma ter obvestila. Pod zaglavjem »Naši prizadeti bratje«, tokratna številka objavlja razgovor z duhovnikom, Silvanom Lebanom, ki se je zaradi bolezni moral odpovedati aktivnemu duhovniškemu delovanju v župniji Drežnica pri Kobaridu. Za ta razgovor so se pri Ognjišču odločili, ker je junij mesec duhovniških posvetitev, razgovor z bolnim duhovnikom pa je dragoceno pričevanje človeka, ki zna svoje trpljenje darovati za bližnjega.

Vprašanja življenjskega poklica se loteva več pisem, saj je junij tudi mesec, ko se končuje pouk in so mnogi učenci pred izbiro svojega poklica.

Pestrost obravnavanih tem, pozornost za sodobne probleme in zanimivosti ter skrb za živa vprašanja mladih so značilna tudi za to številko Ognjišča, ki med drugim napoveduje, da bo v kratkem izšla tudi dvojna, poletna številka mesečnika.

SPD »KOČNA« SVEČE
DRUŽBA SV. MOHORJA
KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA
NARODNI SVET KOROŠKIH SLOVENCEV

Einspielerjeva proslava ob 100-letnici njegove smrti

v nedeljo, 12. junija 1988, na sejmišču v Svečah

9.30 SV. MAŠA

10.30 PROSLAVA

Godba na pihala KPD Šmihel
Mešani pevski zbor »Hrast« iz Doberdoba
Moški pevski zbor »Kočna« Sveče
Cerkveni zbor Sveče

Slavnostni govor predsednika NSKS
dr. Matevža Grilca

Podelitev 1. Einspielerjeve nagrade
Po proslavi odkritje spominske plošče
pri Pregleju

»IMAMO SKUPNO DOMOVINO...«

V starodavnem samostanu Zagorsk pri Moskvi so se nadaljevale svečanosti ob tisočletnici pokristjanjenja Rusije. Istočasno se je v Zagorsku pričel koncil pravoslavne Cerkve, ki je prvi po letu 1971. Patriarh Pimen je ob prisotnosti ministra za verske zadeve Kostantina Harčeva odločno podprl novo politiko Gorbačova, ko je omenil govor glavnega tajnika Sovjetske zveze ob sprejemu v Kremlju, ki je bil konec aprila. Gorbačov je tedaj dejal: »Zavedamo se, da imamo skupno zgodovino, skupno domovino in tudi skupno bodočnost«. Minister Harčev pa je v imenu sovjetske vlade in parlamenta poudaril, da je tisočletnica pokristjanjenja Rusije pomemben dogodek tako za državo kot za družbo. Sovjetska zveza je domovina vseh — je dejal — vernih in ateistov, kot je zapisano v ustavi. Odnose med državo in pravoslavno cerkvijo je označil za dobre.

Slovesnosti v Zagorsku so prisostvovali predstavniki skoraj vseh krščanskih Cerkv. V imenu katoliške Cerkve je kardinal Willebrands izrekel najboljše želje papeža Janeza Pavla II., omenil pa je tudi osrednji problem, ki ločuje katoličane od pravoslavnikov, to je vprašanje unijatov.

V nekem moskovskem stanovanju je bila istočasno maša za vse tiste, na katere uradna pravoslavna Cerkev pozablja. Maši je prisostvovalo večje število disidentov, med temi tudi ustanovitelj lista »Krščansko javno mnenje«, Ivan Kovaljev.

S TRŽAŠKEGA

NOVI DEŽELNI PODTAJNIK SLOVENSKE SKUPNOSTI

Na zadnjem zasedanju deželnega sveta Slovenske skupnosti je prišlo do sprememb v sestavi strankinega deželnega tajništva zaradi smrti podtajnika Gradimira Gradnika.

V tajništvo je prišel kot član na njegovo mesto goriški pokrajinski odbornik dr. Mirko Špacapan. Za novega deželnega podtajnika pa je bil izvoljen dr. Karel Brešan iz Gorice.

ZDRUŽENJE CONCERTUS ORGANI

vabi na ciklus štirih orgelskih koncertov, na katerih bodo nastopili:

Hubert Bergant, v nedeljo, 12.6., ob 20.30, v cerkvi sv. Mohorja in Fortunata v Rojanu;

Marcello Giroto, v nedeljo, 19.6., ob 20. uri, v Marijinem svetišču na Vejni;

Ugo Zalunardo (orgle) in **Mario Caldonazzi** (trobenta), v nedeljo, 26.6., ob 20. uri, v Marijinem svetišču na Vejni;

Stefan Bembi in **Andrej Pegan**, v soboto, 2. julija, ob 20.30, v stolnici v Miljah.

Izvajalci bodo predstavili dela klasičnih in sodobnih skladateljev.

PLANINSKO SREČANJE

V nedeljo, 12. junija, bo ob 14. uri v Mačkolljah pri Trstu 17. srečanje obmejnih slovenskih planinskih društev Furlanije Julijske krajine, Koroške in Slovenije.

XXIII. ŠTUDIJSKI DNEVI

DRAGA '88

2., 3. in 4. septembra 1988

Park Finžgarjevega doma, Opčine,
Narodna ulica 89

Petek, 2. septembra, ob 17. uri: Predstavitev predavateljev letošnje »Drage«; ob 17.30 **Manjšinstvo z evropske perspektive**. Kakšna so pričakovanja petdeset milijonov manjšincev naše celine. Govori znan slovenski javni delavec.

Sobota, 3. septembra, ob 16. uri: Slovesna otvoritev, nato: **Glas od Donave na slovenski tribuni**. Tradicija in ideologija v usodi srbskega naroda v XX. stoletju, v prikazu renomiranega književnika. Po predavanju diskusija.

Nedelja, 4. septembra, ob 10.30: **Ločitev duhov: v razhod ali v pluralizem?** Ob 100-letnici goriške revije »Rimski katolik« poskus novega ovrednotenja primorskega misleca, škofa in narodnjaka dr. Antona Mahničarja. Govori priznan strokovnjak. Po predavanju diskusija in kosilo; ob 16. uri: **Kam plovemo**. Za ekologijo duha v slovenskem kulturnem prostoru, zajetem v njegovem zgodovinskem in psihološkem trenutku. Govori slovenski kulturnik. Po predavanju diskusija, zaključek, družabnost. Nedeljsko službo božjo bo ob 9. uri v parku na prostem opravil tržaški škof Lorenzo Bellomi.

DSI — TRST

kvarjajo tudi s slovenščino in skušajo utrjevati rabo materinščine med koroško mladino.

Veroučne strani te številke Ognjišča so posvečene vprašanju čudežev oziroma čudnih ali čudovitih dogodkov.

Veliko novic bralec razbere iz kratkih novic v nekaj vrstah. Tako je še posebej zanimivo brati zapis o eseju Antona Stresa, ki ga objavlja letošnja druga številka revije »Cerkev v sedanjem svetu«. Stres je namreč obravnaval vprašanje odnosa do vere in Cerkve v šolskih učbenikih v Sloveniji. Silvester Čuk pa v Ognjišču

Sodobno kmetijstvo

Zatiranje muh pri živini

Muha živi okrog 30 dni. Pri razmnoževanju potrebuje predvsem toploto in vodo ali vlažno organsko snov. V gnoju, steli in celo v iztrebkih se ličinke zelo hitro razvijajo. Posamezna samica izleže več tisoč jajčec. V higiensko in veterinarsko-sanitarne neurejenih okoljih so dane vse možnosti za nemoten razvoj muh. S tem nastajajo zdravstveni problemi tako v čredi kot pri higieni pridelane hrane in pri delu z živalmi ter živili živalskega izvora. Muhe, bodisi tiste, ki pikajo, bodisi muhe, ki se prehranjujejo s sluzjo v očesnih veznicah živali ali, ki le prenašajo razne povzročitelje bolezni, pomenijo za človeka in živali velik zdravstveni problem. Po eni strani s pikanjem in ritjem po koži in sluznicah vznemirjajo živali, jim pijejo kri in druge življenjske sokove, po drugi strani pa lahko prenašajo kužne in zajedalske bolezni. Mleka in mesa je manj tudi do 50 odstotkov. Muhe so nevaren prenašalec kužnih in zajedalskih bolezni slinavke, parkljevke, bruceloze, antraksa, mastitisa.

Pri izbiri načina zatiranja muh upoštevamo tehnologijo reje in vrsto mrčesa. Z

uporabo insekticida moramo zatreti odrasle muhe in zarod ter tako pretrgati življenjski krog mrčesa.

Na pašnikih in v odprtih hlevih muhe učinkovito uničujemo le, če pašne živali ali dele telesa v časovnih zaporedjih poškopimo z insekticidom. V uho jim vstavimo posebne ušesne znamkice za zaščito pred insekti. Obenem preprečujemo razvoj ličink v iztrebkih in gnoju.

V hlevih in mlekarnicah lahko zatiramo muhe s škropljenjem sten, vrat in stropov z insekticidnimi emulzijami, hkrati pa zatiramo legla muh v hlevu in hlevskem okolju posebno ličink v gnoju.

Parationski pripravki so najbolj pogosti v obliki trakov, ki jih v hlevih pritrujemo na strop. Desektin (1 del na 7 delov vode) je uspešno sredstvo s podaljšanim delovanjem. Z vinogradniško škropilnico je treba poškopiti vrata, del sten in oken ter strova v objektih obenem pa poškopimo eno tretjino telesa pašnih živali. Za škropljenje notranjščine hleva lahko uporabimo tudi alfakron 50 WP. 200 gr.

Z. T.

V sortni listi je sorta orjaški, visok 80 cm. Listi, razporejeni po vsem stebelu, so dolgi 40 cm, ozki, nakodrani, temnozeleno barve. Ta sorta daje visoke pridelke.

Sorta brokoli je podobna cvetači, razlika je le, da ne razvije tako zbite rože.

Roža je lahko različno obarvana, od vijoličaste do zeleno rumene. Čas pobiranja je daljši kot pri cvetači. Roža je sestavljena iz več delov. Glavni del rože se razvije v sredini. Zaradi tega obiramo to sorto od spodaj navzgor. Sorta ima podobne zahteve kot cvetača, a ni tako občutljiva na visoke temperature. Sorta brokoli je posebno primerna za vzgojo na Primorskem. Sadike brokolija presajamo maja ali junija 6 tednov po setvi. Presajamo na razdalje 50 do 60 cm. Pri presajanju navadno odrežemo vrh glavnega poganjka, da bi se bolje razvili stranski poganjki. Ko se brokoli razvija, potrebuje več dušičnih gnojil kot cvetača. Suho in toplo vreme zmanjšata pridelek, zato v suši rastline namakamo.

Brstični ohrovt gojimo pri nas le malo; je pa odlična zimska zelenjadnica, ki ob stebelu razvije številne glavičaste brste. Brsti tvorijo 2 do 3 cm velike glavice, namizane okoli stebela, ki ga popolnoma prekrijejo. Največji brsti so na spodnjem in srednjem delu stebela.

Brstični ohrovt je po zahtevnosti in pogojih pridelovanja blizu drugim kapusnicam. Ker je odporen na mraz, lahko ostane pozimi zunaj na vrtu, zlasti če ga prekrije in varuje sneg.

Pozimi in v mrazu ni moč trgati brstov. Zato rastline porežemo in jih na toplem oberemo. Brstični ohrovt sejemo konec maja oziroma v juniju. Sadike se razvijajo zelo počasi, zato jih presajamo šele po 50 do 60 dneh na razdaljo 50 do 70 cm. Brstični ohrovt je izredno občutljiv za pomanjkanje vlage v tleh, še posebno med razvijanjem listov. Od setve do tehnološke zrelosti potrebuje 220 dni. Najprej se razvijejo najnižji brsti, šele potem višji, zato odtrgavamo najprej spodnje glavice. Dozorele glavice so vselej čvrste in trde. Preobilno

dalje na 8. strani ■

NOVOSTI PRI KAPUSNICAH

Listni ohrovt ne napravi glave, kot jo dela zelje ali ohrovt, temveč samo liste po vsem stebelu. Rastlina je meter visoka, na koncu stebela napravi listno rozeto. Poganjki se razvijajo v pazduhah listov in se uporabljajo kot zelo okusna hrana. Listni ohrovt je odporen na nizke temperature in med zimo ostane na prostem; če listi pozimi pomrznejo, so okusnejši. Uspeva tudi na slabših tleh, najbolj pa tam, kjer je bila prejšnja kultura dobro pognojena s hlevskim gnojem in rudninskimi gnojili. Listni ohrovt sejemo na setvenico od aprila,

maja naprej. Rastline razvijejo 3 do 4 liste in jih presadimo. Saditvena razdalja pri višjih sortah je 60 do 40 cm.

Korenine pri presajanju malo prikrajšamo, ko pa rastline odrastejo, ne potrebujejo posebne nege. Rastna doba od setve do obiranja listov je 200 dni. Listni ohrovt uporabljamo za prehrano, ko so bili listi dalj časa podvrženi nizkim temperaturam. Zaradi nizkih temperatur se v listih in stranskih poganjkih nakopičijo sladkorji. Listi postanejo krhki, nežni in mnogo okusnejši.

LEV DETELA

22 Dunajski valček za izgubljeno preteklost

Roman desetih srečanj in pričakovanj

»Za očeta, sestro in oba brata, mama je bila zaradi bolezni ostala doma, sem želela pripraviti jajčno jed, da bi se po vožnji v gorice nekoliko okrepčali ... Ugotovila pa sem, da v shrambi nimamo masti ... Zato sem stopila v viničarijo, da bi mi zaželeno posodili ... Vendar sem se morala vrniti praznih rok. Viničarka mi je rekla, da so trenutno brez denarja. Nimajo niti za sol in vžigalice ... V zidnici, majhni, s slamo kriti koči iz strnjene, otepenega in belo prebarvanega ilovnatga blata, je gospodovala revščina. Bila sem še zelo mlada in po pravici povedano od doma revščine sploh nisem poznala. Zdaj pa me je žalost teh ljudi, ki so bili od nas odvisni, prestrašila. Vedela sem sicer, da na svetu živijo bogati in revni ljudje ... Toda kaj je resnična revščina, to mi je do tistega srečanja v vinogradu ostalo zakrito ... Najmanjšega otroka naših viničarjev je kuhala vročina. Ves razgret je brezbržno ležal v kotu nezakurjene izbe. Odhitela sem v našo hišo in si tu v naročje naložila skoraj vsa živila, ki sem jih našla v shrambi in omarah. Ko je viničarka iz mojih rok prevzela te darove, me je skoraj začudeno gledala, kot da nisem prav pri

sebi in delam nekaj, kar pravzaprav ni dovoljeno. Tako slabo so bili tedaj v nekaterih predelih ljudje pripravljeni na tisto, kar bi dober kristjan moral stalno opravljati: na pomoč bližnjiku v stiski ... Lačne otroške oči so me gledale kot dobro vilo, ki je le po naključju zašla v kraje z vinogradi ... Ko sem jim izročila čokolado, so jo gledali s posebnim srečnim leskom v očeh kot čudežno dobroto, ki je niso še nikoli pokusili. Otroci so prosjčili in moledovali, saj kar niso mogli dočakati, kdaj bo mati razdelila klobaso in salamo. Ko so začeli hlastno jesti, sem se morala v sramu obrniti v stran. Hitro so požirali grizljaj za grizljajem. Jed so goltali tudi z očmi in z neko čudno zavistno strastjo, kakor da bi bili živalski mladiči, piščanci ali lačne zveri, ki se bojé, da se ne bodo mogle do sitega najesti ... Kričali so drug na drugega, se borili za dobre kose mesa in čokolado, potem pa so spet naglo in topo umolknili. Samo mali bolnik je bil tako omamljen od vročice, da ni opazil ničesar. Mati je skrbela zanj. Skuhala mu je čaj, ki ga je okrepčala s sladkorjem, ki sem ji ga prav tako prinesla. Videla sem, kako skuša hlastno piti.

Da, gospod Lebič, takrat bi morala pogosteje občutiti, kako mrzlo je v viničarskih sobicah! Kako tam ob belem dnevu ležijo lačni, umazani otroci v posteljah, saj je zmanjkovalo celo vode, po katero so žene v velikih lesenih škafih hodile h kalnemu studentu daleč v dolino, nakar so težko breme na glavah nosile na breg, kjer so stanovali. Oči ubogih viničarskih otrok, ki so tolikokrat zmrzovali in stradali, bi morala večkrat videti. Zares bi

Slovenski komunisti ob zadnjih aretacijah

Predsedstvo Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije je na zadnji seji razpravljalo o primerih Janeza Janše, Ivana Borštnerja in Davida Tasiča, ki so bili aretirani po nalogu vojaških sodnih oblasti, češ da obstaja sum, da so odkrivali vojaške tajnosti. Janez Janša je po poklicu sociolog, David Tasič je časnikar tednika Mladina, Ivan Borštner pa je podčastnik jugoslovanske vojske. V slovenski javnosti je aretacija Janeza Janše vzbudila senzacijo, ker je ta bil eden kandidatov za predsednika Zveze socialistične mladine Slovenije.

Predsedstvo Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije ne želi, beremo v poročilu agencije Tanjug, da bi vplivalo na potek preiskovalnega postopka. Kljub temu pa odločno podpira stališče, da je treba vedno spoštovati ustavne predpise in obstoječe zakone, javnost pa ima pravico, da je seznanjena s postopkom proti že omenjenim državljanom. Predsedstvo Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije ugotavlja, da javnost razen poročila o utemeljenem sumu, da so aretiranci odkrivali vojaške tajnosti, nima nobene druge informacije. Zaradi tega so nastale najrazličnejše govornice na račun preiskovalnih vojaških organov, zaradi česar so ti

dolžni, da zajamčijo zakonitost postopka proti aretirancem, kar naj odpravi sumničenja, češ da gre za ustrahovanje in za kršenje ustavnih svoboščin.

Predsedstvo Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije se zavzema, beremo v poročilu agencije Tanjug, da bi čim prej začel delovati odbor za zaščito človekovih pravic v okviru Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije in da bi se pospešili postopki za spremembo kazenskega zakonika. Predsedstvo Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije se zavzema za pravno varnost vsakega člana družbe, pri čemer je vključena tudi pravica do obrambe. Na koncu poročilo Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije poudarja zahtevo, naj organi, ki vodijo sodni postopek zoper tri aretirance, natančno in sproti obveščajo javnost in čim prej zaključijo svoje delo.

—o—

S plačanimi oglasi v italijanskem tržaškem dnevniku skuša Lista za Trst ponovno dati ton volilni kampanji z gonjo proti uzakonitvi pravic slovenske manjšine. Pri tem igra prvo violino poslanec Camber, izvoljen na listi PSI in član njene parlamentarne skupine.

»Gradnja sožitja je in ostane naša obveza«

■ nadaljevanje s 3. strani

janski slovar, ki ga je izdal Gregorio Alasia da Sommaripa, »da bi se ljudje med seboj lahko razumeli.« Tudi danes je Devin, s svojim zavodom združenega sveta, glasnik svobode skupnega življenja. Primer sožitja tudi za vse nas.

Gradnja sožitja, kamen na kamnu, torej je in ostane naša obveza. Trdno smo prepričani, da je prav to edina možna pot za utrjevanje resnične vsebine vrednot, ki jih danes proslavljamo: republike, ustave, dežele. Medsebojno spoštovanje,

medsebojno poznavanje, skupni boj za boljše življenje, za mir in za mirno življenje, označujejo našo skupno pot. To so vrednote, na katerih temelji naša svoboda. Novi simbol naše občine, zgodovina devinskega gradu in delo nabrežinskih kamnolomov, z dvojezičnim imenom, iz katerega izhajata obe kulturni osnovi našega sožitja, naj bo dodatni prispevek za utrditev, v naši skromni sredini, teh splošnih vrednot, naj bo potrditev volje, da nadaljujemo s skupno gradnjo naše svobode.

morala občutiti resnično človeško bedo ... A povem vam, da o marsičem nismo pravilno razmišljali. Na stvari, ki so prihajale, sploh nismo bili pripravljeni.

Ko sem takrat vsaj za silo obdarovala lačno viničarsko družino, sem očeta vprašala, ali ve, v kakšni revščini živijo ti ljudje.

Nekoliko jezno me je vprašal, kaj spet mislim. Ali želim igrati usmiljeno samaritanko?!

Ob trgatvi mojim najemnikom odštejem, kar jim pripada. V denarju ali pridelku jim dam, kar sem dolžan. Tako delajo vsi posestniki. Kaj misliš, da so davki, ki jih moram vsako leto odšteti državi, mačje solze? Prav težko je v današnjem času gospodariti. Mnogi posestniki, ki niso bili previdni ali iznajdljivi, so že prišli na boben ... Viničarje bi morala vprašati, kako gospodarijo s pridobljenim denarjem ... Ali takoj vse zajedó, zapijejo, porabijo za drva in drugo kurivo ... V tem grmu namreč tiči zajec. Gospodariti pač ne znajo.

Veste, čeprav je moj oče v gospodarskih ozirih storil marsikaj dobrega za tehnični napredek tamkajšnjih krajev, pa je bil v socialnem oziru zelo trd ... Oziroma, kar je še bolj verjetno, o socialnih problemih ni imel pojma. Vse težave viničarjev je valil na njihov slabi značaj. Menil je, da to, kar imajo, zapijejo.«

Pogledala me je s svojimi velikimi očmi.

»Žal je ostal v nekem smislu do danes tak. Ne bo se več spremenil,« je pristavil pater Bernhard. »Ana Marija in jaz se po svoje trudiva, da bi bila drugačna, bolj socialna.

»ZAROČENCA« V SLOVENIJI

Režiser Salvatore Nocita, ki je že podpiral zanimivo in privlačno televizijsko nadaljevanje Ligabue, je zaključil prve zunanje posnetke nove nadaljevanke Manzonijevih »Zaročencev« v Lombardiji in v Venetu. Ostala snemanja se bodo začela v prihodnjih dneh v Sloveniji in sicer v okolici Branika, na Nanosu, v Ljubljani in na Barju. Računajo, da bo televizijska nadaljevanke v petih epizodah po 90 minut zahtevala skupno 32 tednov snemanja. Kot Don Abbondio nastopa Alberto Sordi, Franco Nero je fra Cristoforo, Danny Queen poseblja Renza, Delphine Forrest je Lucia. Kardinal Federigo bo Burt Lancaster.

ZASEDANJE V SPLITU

Gospodarsko sodelovanje med Združenimi državami Amerike in Jugoslavijo se stalno krepi in razvija, kar je posledica zelo dobrih odnosov med obema državama. Tako so poudarili na slovesni otvoritvi 14. zasedanja jugoslovansko-ameriškega odbora za gospodarsko sodelovanje. Zasedanje je bilo v Splitu. Prisotnih je bilo kakih 500 gospodarstvenikov in predstavnikov vlad obeh držav. Podpredsednik zvezne vlade v Beogradu Miloš Milosavljevič je dejal, da bodo spremembe jugoslovanske ustave in novi predpisi omogočili krepitev gospodarskega sodelovanja s svetom, se pravi tudi z Združenimi državami. Predsednik ameriško-jugoslovanskega gospodarskega sveta, ki ima svoje središče v Washingtonu, pa je opozoril, da se Amerikanci čedalje bolj zanimajo za naložbe v Jugoslaviji.

NOVOSTI PRI KAPUSNICAH

■ nadaljevanje s 7. strani

gnojenje z dušikom povzroči, da so brsti slabo sklenjeni in neodporni na nizke temperature. Za jesensko pridelovanje brstov je primerna sorta rosella z brsti temnozeleno barve na 60 cm visoki rastlini. Brsti so trdi, znotraj nekoliko obeljeni, zato so mnogo okusnejši.

Z. T.

Pri teh prizadevanjih zelo pomaga krščanstvo. S svojo ljubeznijo do vsakega bližnjega. Ani Mariji pa tudi materinska ljubezen in ženska čustvenost.«

»Nekaj popolnoma drugega je s Karlom, ki je z nami pretrgal vse stike. Ko je leta 1941 Hitler obiskal Maribor, je divjal od navdušenja. Med vojno nam je zanosno pridigal, da bo velika Nemčija po vsem svetu po končni zmagi razrešila vse gospodarske in socialne probleme. Zdaj se je v Nemčiji baje zapil. Čeprav ima važno gospodarsko službo ... In s svojo ženo, hčerko nekoga hamburškega trgovca, dva otroka, dve hčerkici ... Nikoli ju nisem videla ...«

»Kako žalostno,« sem zašepetal.

»Po vojni se je Karl zelo malo zanimal za sočloveka. Nekdanje nacionalistično velenemško obešenjaštvo je zamenjal z željo po brezobzirnem pridobivanju ... Dokler se ni zapil.«

Pater Bernhard me je resno pogledal.

»Sicer pa ne vem, zakaj vam vse to pripovedujem,« je rekel. »Saj ne bova, če se ne zgodi čudež, in tu je vse v božjih rokah, nič spremenila.«

»Pa tudi Marta, najina starejša sestra, se je podala na precej dvomljivo pot. Z možem, znanim gradbenikom, živi le za osebne koristi. Kvečjemu, da nekoliko pomisli na svoje tri hčerke, ki pa že doraščajo. Zmeraj je bila drugačna od naju.«

Pater Bernhard se je obrnil k Ani Mariji, ki je pravkar srebal čaj z limono.

(Dalje)